

fraraader jeg eo ipso dette enkelte Lovforslag, der, om det blev antaget, formodentlig snart skulde bane Vej for videregaaende.

Jeg finder mig besejret til at fraraade Oprettelse af Frimenigheder indenfor Folkekirken, thi jeg kan ingenlunde indrømme, at de Ulemper og Mangler, som unegtelig findes i vore folkekirkelige Tilstande, og hvori den Enkeltes usunde Higen efter Selvstændighed har sin Skyld, vilde kunne afhjælpes ved at legalisere Selvraadighed i kirkelig Retning, og endhyderligere, end allerede skeet er, opløse de Baand, der skulle sammenholde hver Sognemenighed under en fælles Sjælesørger ved Medlemmernes gjensidige Sjæleomhu og i ordnet Samfund med Folkekirken. Derimod holder jeg mig forvisset om, at den foreslaaede Oprettelse af Frimenigheder, d. e. af saadanne Menigheder, som vilde forblive i vor Folkekirke uden at underkaste sig dens Organisation, er unødvendig for den personlige Frihed, vanskelig at iværksætte og farlig i sine Følger. Den er unødvendig for den personlige Frihed.

Vel er det paastaet, at der findes en dybtfølt Trang i Danmark til noget saa — jeg veed ikke, om jeg skal kalde det Uordentligt eller Overordentligt, — som Frikirker indenfor Folkekirken. Men efter min paa Kjendskab til en stor Deel af Folkekirken byggede og ved ikke saa Ytringer i Rigsdagen directe og indirecte*) beskrivede Overbeviisning er denne Paastand i sin Almindelighed blottet for Sandhed; og forsaavidt nogle Enkelte føle eller mene at føle en saadan Trang og Klage over, at den ei tilfredsstilles, da er det en egoistisk Følelse, som Samsundstyrelsen ei skal kjæle for, og en ubesejret Klage, for hvis Skyld man ei skal give Lov. Da Grundlovens § 79 gjør Afgang til fylde Nydelse af borgerlige og politiske Rettigheder uafhængig af Troesbekjendelse, da § 76 berettiger til, under nødvendige Betingelser, at holde fælles Gudstjeneste udenfor Kirken, og da Loven af 4de April 1855 og Anordningen af 2den October 1862 gjør Afgangen let for hvem af Folkekirken Medlemmer der ønske det til at slutte sig til en anden Præst end Sognemenighedens, er der saavel ad legislativ som administrativ Vej i saa fuldt Maal sørget for de Enkeltes religiøse Frihed, at Beslagelser over, at denne savnes i Danmark, hvor Folkekirken Præster desuden i det Hele (maaskee mindst de, der kræve Tilladelse til Frikirker), vise Tolerance og Smødekommen mod Embedsbrødre, forekomme mig, mildest talt, aldeles ubesejrede, og en Lov om at maatte stifte Frikirker indenfor Folkekirken aldeles unødvendig.

Ved Iværksættelse af Loven vilde der vise sig mange Vanskeligheder. Det ligger ikke blot deri, at det var noget ganske Nyt, der skulde indføres, men i Sagens Natur, i det Selvmødgivende, at der i samme Sogn skulde være to Præster, som vel vare af samme Confession og skulde være de samme geistlige Foresatte underordnede, men iøvrigt vare stillede under forskjellige Naar, navnlig med Hensyn til Ansættelsesmaaade og Entledigelse. Allehaande Tvivl vilde efterhaanden, som særegne Skikke vare blevne indførte i Frikirken, opstaae om Forholdet mellem dennes og Folkekirken Præster og Menigheder, saasom om disse forskjellige Slags Præster maatte vicariere for hinanden, om en Frikirkepræst kunde blive befordret til et Præsteskole i Folkekirken, hvad Bestemmelse der skulde træffes om det geistlige Skoletilsyn med Børn af de Forældre, som henhørte til Folkekirken m. m. Hertil vilde komme Vanskeligheder af juridisk og oconomisk Natur, saasom ved Spørgsmaal om Eiendomsret til Frikirkens Locale, om Forpligtelsen til dets Vedligeholdelse, om Garantier for Præstens og Kirkesangerens Lønninger, om Functionstiden ved Frikirken skulde medregnes, naar Talen blev om Afgang til Pension m. m. At det har været dunkelt endog for Mænd, der levende interesserede sig for at fremme Lovforslaget, hvorledes det skulde blive praktisk udført, kan skjønnes af de mange Forandringer, det gennemgik i Folkethinget.

*) indirecte, nemlig af dem, der betragtede den foreslaaede Lov som en Leilighedslov, og af dem, der betragtede den som en Fremtidslov.